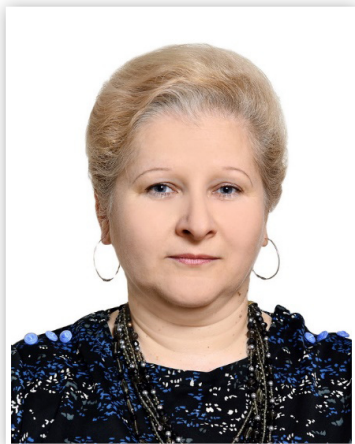

4. МАЙСТЕР-КЛАС

Тетяна Ільвіна Яшин,
старший учитель, учитель
декоративно-прикладного мистецтва
Тернопільської обласної комплексної
експериментальної школи мистецтв
імені І. Герети,
м. Тернопіль

Володимир Степанович Похонський,
учитель першої категорії,
учитель інформатики
Тернопільської обласної комплексної
експериментальної школи мистецтв
імені І. Герети,
м. Тернопіль

КОМПЛЕКСНЕ ФОРМУВАННЯ ВМІНЬ ТА НАВИЧОК ІЗ ВИКОРИСТАННЯМ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ (Інтегроване навчальне заняття: Життя відшиті сторінки. Редагування графічних зображень)

Мета заняття (ДПМ):

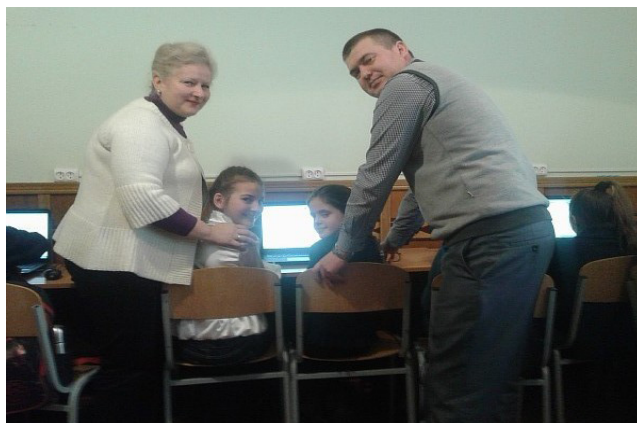
- навчитись виділяти фрагменти графічного зображення, редагувати графічне зображення, змінювати розміри об'єктів (інформатика);
- виявлення взаємозв'язку цілої форми і частин (декоративно-прикладне мистецтво);
- закріплення на практиці вміння виконувати зони композиції в складанні орнаменту;
- відображення уяви; розвивати візуальну асоціацію, фантазію, уяву, образне мислення;
- формування художньо-естетичної культури.

Тип інтегрованого навчального заняття: формування вмінь та навичок за допомогою інноваційних технологій навчання.

Методи та прийоми: розповідь, коментар, практична творча діяльність учнів.

Види діяльності учнів: сприймальна, пізнавальна, художньо-практична.

Наочність: мультимедійний супровід навчального заняття.

Під час заняття допомагаємо кожному учню

План навчального заняття

- I. Організаційний момент.
- II. Мотивація освітньої діяльності учнів.

Молитва маленьких кроків Антуана де Екзюпері.
Господи, я прошу не про чудеса і не про міражі, а про силу кожного дня. Навчи мене мистецтву маленьких кроків. Зроби мене спостережливим і спритним, щоб в строкатості буднів вчасно зупинятися на відкриттях і досвіді, що мене схвилювали. Навчи мене правильно розпоряджатися часом мого життя. Подаруй мені тонке чуття, щоб відрізняти важливе від другорядного. Я прошу про силу стриманості та помірності, щоб я по життю не пурхав і не ковзав, а розумно планував протягом дня, міг би бачити вершини і далі, і хоч іноді знаходив би час для насолоди мистецтвом. Допоможи мені зрозуміти, що мрії не можуть бути допомогою. Ні мрії про минуле, ні мрії про майбутнє. Допоможи мені бути тут і зараз та сприйняти цю хвилину як найважливішу. Убережи мене від наївної віри, що все в житті має бути гладко. Подаруй мені ясну свідомість того, що складнощі, поразки, падіння та невдачі є лише природною складовою частиною життя, завдяки якій ми зростаємо і зріємо. Нагадай мені, що серце часто сперечається з розумом. Пошли мені в потрібний момент когось, у кого вистачить мужності сказати мені правду, але сказати її люблячи. Я знаю, що багато проблем вирішуються, якщо нічого не робити, то ж навчи мене терпінню. Ти знаєш, як сильно ми потребуємо дружби. Дай мені бути гідним цього найпрекраснішого і ніжного Подарунка Долі. Дай мені багату фантазію, щоб у потрібний момент, в потрібний час, в потрібному місці, мовчки або промовляючи, подарувати комусь необхідне тепло. Зроби мене людиною, яка вміє достукатися до тих, хто зовсім «внизу». Убережи мене від страху пропустити щось у житті. Дай мені не те, чого я собі бажаю, а те, що мені дійсно необхідно. Навчи мене мистецтву маленьких кроків.

III. Навчальне заняття розпочинається з розповіді вчителя ДПМ.

Довгий прямокутний шмат тканини у наших пращурів завжди означав дорогу, шлях, який веде людину, допомагає їй жити.

Рис. 1. Сучасне застосування орнаменту в ландшафті

Чи задумувались ви коли-небудь над тим, що означає червоний мак, вишитий на сорочці або чому на вишитому весільному рушнику часто зображають дубове листя? Сучасні вишиванки є досить різноманітними: однотонні та різнобарвні, багаті та ніжні,

вишиті квітами та геометричним візерунками... Та чи знаємо ми, що за узори насправді прикрашають наш одяг? Наскільки прадавними є їхні основи, що вони означають та чому виглядають саме так?

Вишиванка – це зашифроване послання до того, хто вміє читати. Кожна пелюстка, стеблинка, листочок вишитого рослинного візерунку – це символ: буква, цифра, з яких складається ім'я, прізвище, дата певної події. Наприклад, дня народження із зазначенням дня тижня, фази місяця і назви сузір'я, під яким зазначена подія відбулася. Таким чином, можна записати будь-яку важливу для вас дату.

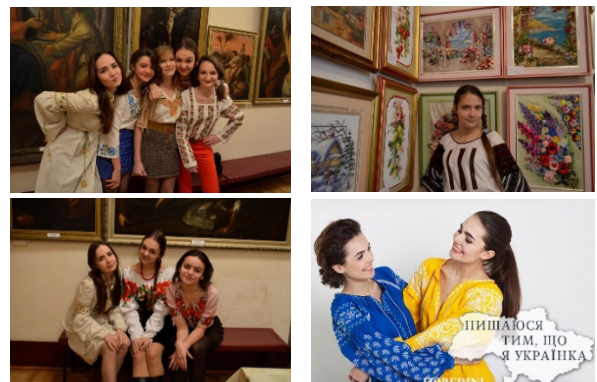

Рис. 2. Дефіле учнів у вишиванка

Народному мистецтву українців властиві виPLEKані віковими традиціями символізм і метафора. Закодовані у мистецьких творах узори відображають уявлення наших пращурів про світ. Усе це – давні символи, у зображення яких наші предки вкладали певний зміст.

Рис. 3. Код вишивки

Орнаментальне письмо праукраїнців – це таємниче письмо, кожен символ якого кодував не просто окремих звук, а цілі образи світобудови, енергетичні поля, магичні ключі, коди сили та здоров'я.

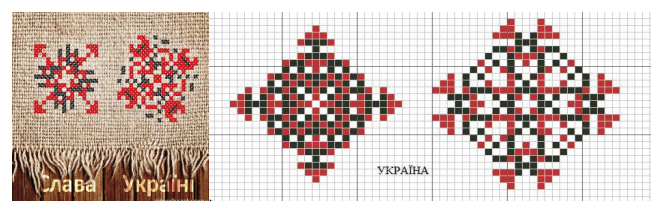

Рис. 4. Зразок вишивок

Орнаменти, символи, знаки передають інформацію не конкретно про історію будь-якого народу, а про планетарне створення Людини та інших форм Життя. Ці полотняні криптограми, що містять коди і ключі, зуміли зберегти та донести до наших днів українські жінки, які є хранительками глибокої традиції. Тому так багато у вишиваних сюжетних композиціях різних суцільних орнаментальних смуг. Вони, чергуючись між собою у кольорах та знаках, передають також знання про те, що Світ неоднорідний, багатоплановий та складний за своїми проявами.

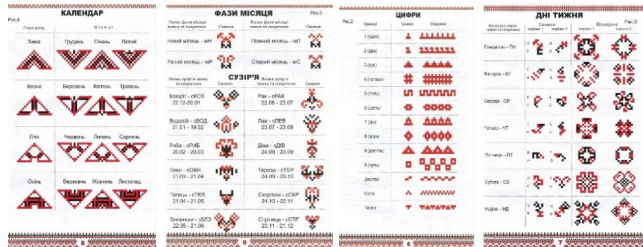

Рис. 5. Шифр орнаменту

Зазначені коди, ключі, що наносилися на вишиття, завдяки лініям та кольорам, допомагали людям спілкуватися зі світом невидимим, населеним різноманітними духами. Ці духи належать до чотирьох стихій – *вогню, повітря, землі і води*. Інформація про це була відома нашим предкам, і вони спілкувалися з духами, приваблюючи світлих, або «добрих» для життя і відлякуючи «злих».

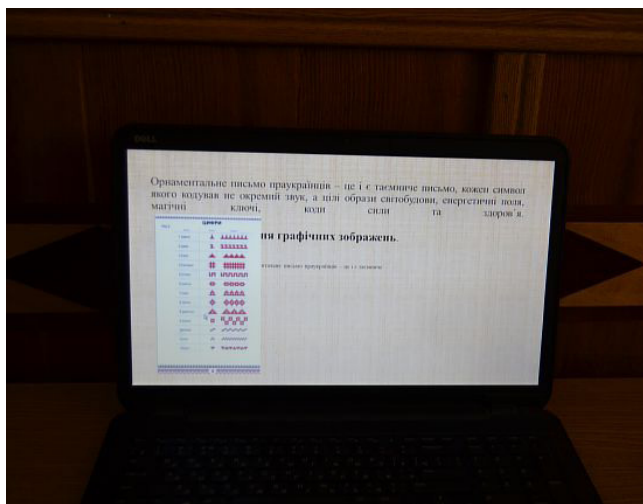

Рис. 6. Учні вивчають графічні зображення

Яка сакральна геометрія захована у скарбах бабусиних скринь? Це не просто кола, ромби, гілки і спіралі. Ці фігури створювались десятки століть тому. Вони виконували роль унікальних символів у часи, коли наші предки володіли магічним зв'язком зі світом Природи: рослин, тварин, небесних світил. Символами Сонця, Землі, Всесвіту, Роду вони малювали свою долю, відтворюючи їх на полотні, випишуючи таємничі древні знаки як заклинання, обереги, коди свого роду.

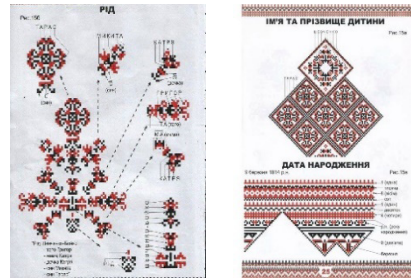

Рис. 7. Сакральна геометрія орнаменту

Дослідники розповідають, що у давні часи процес вишивання можна було назвати ритуалом – за нього брались у визначені дні, з чистими світлими думками, закладаючи позитивну енергію у свою працю.

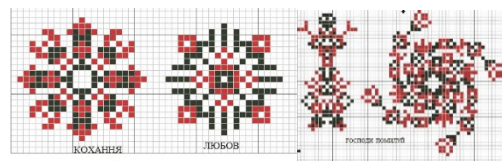

Рис. 8. «Мова» орнаментального письма

Цікаво, що тоді жінки не копіювали чужі узори, не відшивали їх з інших виробів чи схем. Їх роботи були індивідуальними. Жінка володіла «мовою» орнаментального письма. Вона за допомогою кольорів, ліній, візерунків створювала абсолютно унікальну річ, закодовану на добру долю для себе, чи рідної людини. А відшити чужий узор для сорочки, наприклад, означало взяти на себе чужу долю.

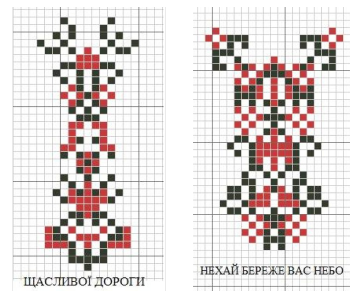
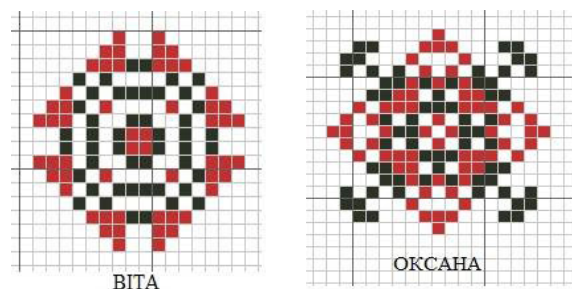

Рис. 9. «Мова» орнаментального письма

Вишивання не було діяльністю чи наукою, швидше магією, вмінням передати власне світовідчуття, внутрішню енергію, закодувавши її на полотні. Дивовижно, але саме слово «вишивка» походить від «вишній», божественний і перекладається на грецьку як «космос».

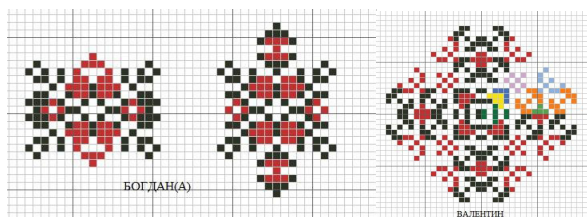

Рис. 10. «Мова» орнаментального письма

Характерною ознакою стародавньої вишивки є її лаконічна довершеність. Тут нема нічого зайвого, кожна деталь не випадкова. Узори вишивок – це особливі письмена. Не дарма на Гуцульщині серед вишивальниць заведено було говорити: «Я таку сорочку випишу», адже зображення тварин, людей, зірок, рослин тощо, були «виписані» в орнаментах.

«Сорочка мала шість чотирикутників різної величини, і, якщо виміряти їх співвідношення, то в ідеалі ми отримали б золоту пропорцію. Ці чотирикутники з'єднували між собою за допомогою хрестиків, вишитих зазвичай чорними нитками: аби жодна стороння енергія не могла крізь шви проникнути до людського тіла, бо хрест своєю енергією “розтинає”, знищує негативну енергію, а чорний колір її поглинає. Низом, на грудях і на руках вишивали священні коди сили: для маленьких дітей вони кодувалися переважно в рослинних орнаментах, що символізували дерево життя, у зірочках-оберегах, простих хвилястих лініях з точками, що символізували первинні сили природи – воду і вогонь» (Чумарна М. Код української вишивки).

Далі продовжує роботу над темою вчитель інформатики.

Рис. 11. Знайомство з вишиванками через Інтернет

IV. А. Практичне завдання

Відкрийте зображення з файлу (впр. 3.4.4). Скопіюйте зображення три рази, використавши буфер обміну. Поверніть зображення так, щоб утворилося зображення на рисунку 10.

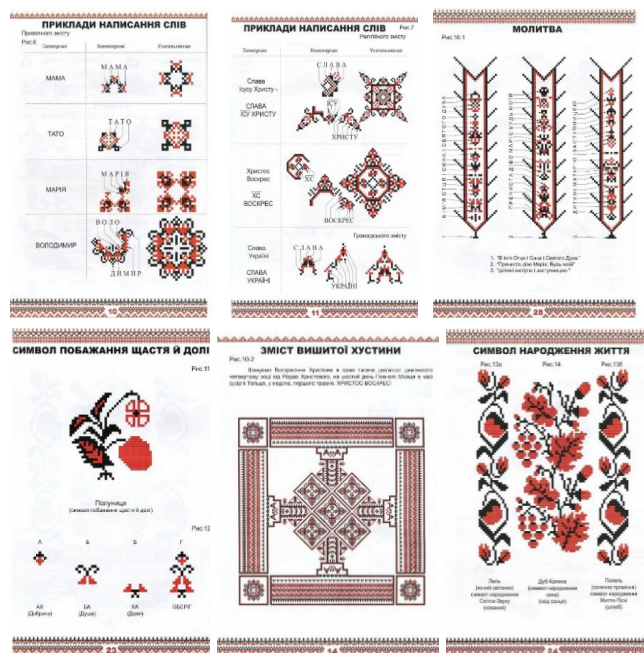

Б. Практичне завдання

Відкрийте зображення з файлу (впр. 3.4.3). Створіть малюнок, на якому зобразить орнамент за зразком, використовуючи операції копіювання, змінення розмірів, відображення. Збережіть малюнок у вашій папці у файлі з тим самим іменем.

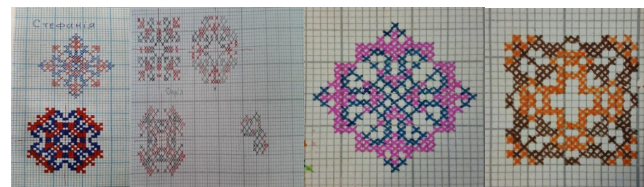
V. (Після виконання практичного завдання роботу з учнями продовжує вчитель ДПМ). Розгляньте написання слів за схемою.

Аналізуючи подані схеми вчитель підводить до виконання наступного творчого завдання.

Домашнє завдання: складіть закодований орнамент в колі або квадраті за схемою літер абетки. Створіть схему оберегу з побажанням.

Поетапне виконання завдання.

Перший зразок. Попередній етап роботи – ескізи виконані на аркуші паперу в клітинку або міліметровому папері.

Другий зразок

Третій зразок. Схема літер.

Розмістіть творче завдання на форматі А 4.

VI. Підсумки навчального заняття.

Учитель аналізує та оцінює роботи учнів.

1. Показ створеного практичного завдання.
2. Підведення підсумків заняття.
3. Оцінювання робіт (здійснюють за певними критеріями, наведеними у таблиці 1):

Таблиця 1

Оцінювання якості готового завдання

№	Критерії оцінювання	Оцінювання	Зауваження
1	Креативність ідеї		
2	Композиційне розташування		
3	Відповідність задуму		
4	Якість кінцевої результату		
5	Уміння презентувати створену роботу		
6	Використання програми		

Використані літературні джерела

1. Автовшиванка [Електронний ресурс] : фото спільноти // Facebook : сайт. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/photo.php?fbid=997709220273945&set=oa.1596721210610402&type=1&theater>. – Назва з екрана.
2. Вишивання долі [Електронний ресурс] // Facebook : сайт. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/photo.php?fbid=501220303366674&set=a.501220256700012.1073742174.100004361257686&type=1&theater>. – Назва з екрана.
3. Foberini [Електронний ресурс] // Facebook : сайт. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/foberini/photos/a.1513601195564486.1073741828.1512316965692909/1601605493430722/?type=1&theater>. – Назва з екрана.

4. Фото [Електронний ресурс] // Pinterest : сайт. – Режим доступу: https://www.pinterest.com/pin/446630488022677804/?fb_ref=433119826572001473%3A76d9751b8074d6c17020. – Назва з екрана.

5. Таємничі коди предків: 12 головних символів української вишивки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://divannaya-sotnya.com.ua/BrainPower/tamnich-kodi-predkv-12-golovnih-simvolv-ukranksko-vishivki.html>. – Назва з екрана.

6. Вишиті ідеї [Електронний ресурс] // Facebook : сайт. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/videi.com.ua/photos/pcb.1001990113177439/1001989979844119/?type=3&theater>. – Назва з екрана.

7. Рукоделие и творчество [Електронний ресурс] // Facebook : сайт. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/tetushka.ru/photos/pcb.573860872766055/573860782766064/?type=3&theater>. – Назва з екрана.

8. Візерунки вишиванок – це зашифровані написи [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://akkompaniator.com/vizerunki-vishivanok-tse-zashifrovani-napisi/>. – Назва з екрана.

Bibliography

1. Avtovyshyvanka [Elektronnyi resurs] : foto spilnoty // Facebook : sait. – Rezhym dostupu: <https://www.facebook.com/photo.php?fbid=997709220273945&set=oa.1596721210610402&type=1&theater>. – Nazva z ekrana.
2. Vyshyvannia doli [Elektronnyi resurs] // Facebook : sait. – Rezhym dostupu: <https://www.facebook.com/photo.php?fbid=501220303366674&set=a.501220256700012.1073742174.100004361257686&type=1&theater>. – Nazva z ekrana.
3. Foberini [Elektronnyi resurs] // Facebook : sait. – Rezhym dostupu: <https://www.facebook.com/foberini/photos/a.1513601195564486.1073741828.1512316965692909/1601605493430722/?type=1&theater>. – Nazva z ekrana.
4. Foto [Elektronnyi resurs] // Pinterest : sait. – Rezhym dostupu: https://www.pinterest.com/pin/446630488022677804/?fb_ref=433119826572001473%3A76d9751b8074d6c17020. – Nazva z ekrana.
5. Taiemnychi kody predkv: 12 holovnykh symvoliv ukrainskoi vyshyvky [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://divannaya-sotnya.com.ua/BrainPower/tamnich-kodi-predkv-12-golovnih-simvolv-ukranksko-vishivki.html>. – Nazva z ekrana.
6. Vyshyti ideyi [Elektronnyi resurs] // Facebook : sait. – Rezhym dostupu: <https://www.facebook.com/videi.com.ua/photos/pcb.1001990113177439/1001989979844119/?type=3&theater>. – Nazva z ekrana.
7. Rukodelye y tvorchestvo [Elektronnyi resurs] // Facebook : sait. – Rezhym dostupu: <https://www.facebook.com/tetushka.ru/photos/pcb.573860872766055/573860782766064/?type=3&theater>. – Nazva z ekrana.
8. Vizerunki vyshyvanok – tse zashyrovani napysy [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://akkompaniator.com/vizerunki-vishivanok-tse-zashifrovani-napisi/>. – Nazva z ekrana.